

**ეროვნული სასწავლო გეგმის მოდიფიკაციის
საკითხისათვის**

განათლება ყველა მოზარდის ფუნდამენტური უფლებაა. შესაბამისად, სახელმწიფო ვალდებულებას იღებს უზრუნველყოს განათლების ხელმისაწვდომობა და თანაბარი შესაძლებლობები ყველა მოზარდისათვის, მიუხედავად მათი ეთნიკური, რელიგიური თუ რასობრივი წარმომავლობისა, ფიზიკური და გონებრივი შესაძლებლობისა, შემეცნებითი უნარების, ემოციური და ნებელობითი სფეროს განვითარებისა, ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუარესების ან/და სხვა მიზეზების გამო, რის შედეგადაც მოზარდი სასწავლო პროცესს საგრძნობლად ჩამორჩება.

აქედან გამომდინარე, აქტუალურია ინკლუზიური განათლების გზები ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლაში, რაც სასწავლო პროცესში სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეთა სხვა მოსწავლეებთან ერთად ჩართვას გულისხმობს. განათლების სამინისტროს დაქვემდებარებაში იმყოფება მულტიდისციპლინარული გუნდი, რომლის მოვალეობა ამ მოსწავლეების საჭიროებების მიხედვით იდენტიფიცირება და შესაბამისი სახის დახმარების გაწევაა ისე, რომ უზრუნველყოფილი იყოს ყველა მოსწავლის დასახულ მიზანსა და სასწავლო შედეგთან მიახლოება.

ეროვნული სასწავლო გეგმის მიხედვით, პედაგოგის ამოცანაა სასწავლო პროცესის იმ სახით წარმართვა, რომ მორგებული იყოს ყველა მოსწავლის შესაძლებლობებზე (ესე, 2011-2016, თავი D). ეს მიდგომა განსაკუთრებით აქტუალურია მაშინ, როდესაც მასწავლებელს კლასში სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლე ჰყავს. ამ შემთხვევაში, მისი ამოცანაა მოსწავლისათვის ხარისხიანი და ეფექტური განათლების მიცემა და საგაკვეთილო პროცესის წარმართვა მოსწავლის შესაძლებლობების, ინტერესების, ძლიერი და სუსტი მხარეების გათვალისწინებით. ამ ვითარებაში მასწავლებელს აქვს უფლება კონკრეტული მოსწავლისათვის დასახოს ინდივიდუალური მიზანი, ამოცანა და სასწავლო შედეგი, რომელიც განსხვავებული იქნება სასწავლო პროგრამით

გათვალისწინებული გეგმისაგან. ამ გეგმით უნდა მოხდეს მოსწავლისათვის ყველაზე შესაფერისი მოთხოვნების სწორად განსაზღვრა.

ასეთ შემთხვევებში აუცილებელი ხდება მოსწავლის საჭიროებების გათვალისწინებით ეროვნული სასწავლო გეგმის ცვლილება, იგივე მოდიფიკაცია. მოდიფიკაცია ცვლის ეროვნული სასწავლო გეგმის შინაარსს სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროებების მქონე მოსწავლეების შემეცნებითი შესაძლებლობების შესაბამისად. მოსწავლეს აქვს ინდივიდუალური, მოდიფიცირებული ეროვნული სასწავლო გეგმის შესაბამისი სასწავლო შედეგები (*ლალიძე ა., ბავრატიონი მ., პაჭკორია თ., 2009; ინკლ. გან., ცნ. და ტერმ. 2011, 19*). გარდა ამისა, შესაძლებელია ეროვნული სასწავლო გეგმის ადაპტაცია და აკომოდაცია.

ეროვნული სასწავლო გეგმის ადაპტაცია არ ცვლის გეგმის შინაარსს და ძირითადად, გულისხმობს მასწავლებლის დროისა და დატვირთვის გაზრდას, ასევე სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლისათვის დავალებების გამარტივებას და რაოდენობის შემცირებას. ეროვნული სასწავლო გეგმის აკომოდაცია არ ცვლის გეგმის შინაარსს, მაგრამ დამხმარე და გამაძლიერებელი ტექნიკების და ტექნოლოგიების გამოყენებით ეხმარება მოსწავლეს იმ ბარიერების დაძლევაში, რომელიც ექმნება სწავლის დროს. შესაბამისად, განიხილება ეროვნული სასწავლო გეგმის მოდიფიკაციის სხვადასხვა დონე: ადაპტაცია და აკომოდაცია. ინკლუზიურ განათლებაში დამატებით გამოიყენება აგრეთვე მოდიფიცირებული სასწავლო გეგმის ცნებაც.

როგორც ვხედავთ, სწავლების პროცესში შესაძლებელია სასწავლო პროგრამის გამარტივება, პროგრამის ფორმის ცვლილება, პროგრამისათვის განკუთვნილი დროის ცვლილება, დამატებითი დამხმარე საშუალებების გამოყენება.

სასწავლო პროგრამის გამარტივება გულისხმობს მასწავლებლის მიერ მოსწავლისათვის სასწავლო გეგმის და შესაბამისი დავალებების გამარტივებას, მაგალითად, იმ შემთხვევაში, როდესაც მოსწავლეს უჭირს ჩვეულებრივი სირთულის ტექსტის წაკითხვა, მასწავლებელი ამარტივებს ტექსტში მოცემულ რთულ წინადადებებს, რთულ და უცხო სიტყვებს ცვლის მოსწავლისათვის ნაცნობი სიტყვებით; წერითი დავა-

ლების მიცემის დროს მასწავლებელი მიმართავს შეკითხვების გამარტივებას.

სასწავლო პროგრამის ფორმის ცვლილება გულისხმობს მოსწავლის მიერ სასწავლო პროგრამის დაძლევის მიზნით სწავლების პროცესში მასწავლებლის მიერ დამატებითი სასწავლო-მეთოდური / დიდაქტიკური მასალის გამოყენებას. მაგალითად, მასწავლებელმა მოსწავლეს გაკვეთილის თემა მიაწოდოს არა ნაწერის (ტექსტის) სახით, რაც მოსწავლემ უნდა წაიკითხოს, არამედ, მიაწოდოს თვალსაჩინო გამოსახულებების სახით, რაც უნდა დაათვალიეროს და აღწეროს.

სასწავლო პროგრამისათვის განკუთვნილი დროის ცვლილება გულისხმობს სასწავლო პროგრამის დასაძლევად მოსწავლისათვის განსხვავებული დროის განსაზღვრას. მაგალითად, ტესტირებისათვის, საკონტროლო წერისათვის თანაკლასელები-საგან განსხვავებით მოსწავლისათვის მეტი დროის მიცემას.

დამატებითი დამხმარე საშუალებების გამოყენება გულისხმობს საგაკვეთილო აქტივობების შესრულებისას მოსწავლისათვის სხვა საშუალებების გამოყენების შესაძლებლობას. მაგალითად, მათემატიკური გამოსახულებების ამოხსნისას კალკულატორის გამოყენების შესაძლებლობას.

ცხადია, მასწავლებელმა უნდა შეძლოს განსხვავებული სტრატეგიებითა და გეგმით მუშაობა. წარმოგიდგინთ ეროვნული სასწავლო გეგმის მოდიფიცირებული გაკვეთილის გეგმის ნიმუშს ზოგადი სახით. ვფიქრობთ, აღნიშნული მასალა დახმარებას გაუწევს მასწავლებლებს ეროვნული გეგმის წარმატებით განხორციელებაში.

მოსწავლის ტიპი	სახსრულ პრობლემას	სახსრავლო აქტივობების / სტრატეგიების და დროის განაწილება					
		I ფაზა (გამოწვევა)	II ფაზა - (შინაარსის რეალიზება)	III ფაზა (რეფლექცია)			
		-- წთ.	-- წთ.	-- წთ.	-- წთ.	-- წთ.	-- წთ.
	ს	<ul style="list-style-type: none"> • ხაორგანოზაციო მომენტი • ნახსრავლი მასალის გამეორება/გამოკითხვა (კითხვა-პასუხის ფორმატი) 	<p>ახალი მასალის ახსნა (მოსწავლეები მუშაობენ ჯგუფურად, მახსრავლებელი მუშაობს ფორნტალურად)</p> <p>• მოსწავლეთა დაყოფა მცირე ჯგუფებად</p> <p>(<i>ჯგუფურ მუშაობაში მონაწილეობს ყველა მოსწავლე</i>)</p>	<p>ახალი მასალის განმტკიცება - ცოდნის განმტკიცება - მუშაობა ჯგუფებში</p> <p>• ს - ს • ს - აკ • აკ - ს</p>	<p>ინდივიდუალური მუშაობა</p>	<ul style="list-style-type: none"> • გაკვეთილის შედეგების შეჯამება; • მოსწავლეთა შეფასება • საშინაო დავალების მიცემა (<i>ინდივიდუალურად</i>) 	
	აკ						
	ად	<p>ს -</p> <p>აკ - (<i>მაგალითად, ფორგრაფული კითხვის მეთოდის გამოყენება</i>)</p> <p>ად -</p>		<p>ახალი მასალის განმტკიცება სწავლება</p> <p>ად -</p>	<p>ს - (<i>მაგალითად, სახელმძღვანელოზე მუშაობა</i>);</p> <p>აკ -</p> <p>ად -</p>	<p>(<i>მაგალითად, მოძიონ ინფორმაცია გაკვეთილის თემის ირგვლივ</i>);</p> <p>აკ - (<i>მაგალითად, დახატის . . .</i>);</p> <p>ად - (<i>მაგალითად, გააფურადოს . . .</i>);</p>	

ცხრილში პირობითი ნიშნებით – **ს**, **აკ** და **ად** შესაბამისად აღნიშნულია: სტანდარტული – ტიპური განვითარების მქონე მოსწავლე, აკომოდირებული და ადაპტირებული – სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლე. ცხრილის პირველ სვეტში მახსრავლებელმა შეიძლება მიუთითოს მოსწავლეთა რაოდენობა ან სახელები. გაკვეთილის მსვლელობის დროს პედაგოგმა აუცილებლად უნდა მიმართოს დიფერენცირებულ სწავლებას; საჭიროა დასვას დიფერენცირე-

ბული კითხვები. ყურადღება ექცევა მასალის / გაკვეთილის თემის ძირითად ასპექტებს. გათვალისწინებული უნდა იყოს მასალის აღქმის სტილი, სირთულის დონის მიხედვით მოსწავლეთა ცალკეულ ჯგუფში მასალის განსხვავებული შინაარსი.

გამოყენებული ლიტერატურა:

ესგ, 2011-2016 - ეროვნული სასწავლო გეგმა, 2011-2016.
ინკლ. გან., ცნ. და ტერმ. 2011 – ინკლუზიური განათლება, ცნებები და ტერმინები, 2011.
ლალიძე ა., ბაგრატიონი მ., პაჭკორია თ., 2009 – ლალიძე ა., ბაგრატიონი მ., პაჭკორია თ., ინკლუზიური განათლება, გზამკვლევი მასწავლებლებისათვის, 2009.

Marekh Natenadze

ABOUT MODIFICATION OF NATIONAL CURRICULUM

Summary

Education is a fundamental right of all adults. Accordingly, the state obliges itself to provide accessibility to education and equal opportunities for all teenagers.

According to the national curriculum, the goal of educator is to adapt the learning process to the abilities of each student. This approach is particularly important when the teacher has a student with special educational needs in class. In such cases it becomes necessary to modify national curriculum taking students' needs into consideration. The teacher should be able to work using different strategies and plans. The article deals with the sample of a lesson plan of a modified National curriculum.

The teacher should use differentiated teaching during the lesson, Great attention should be paid to main aspects of the lesson/ topic. The teacher should also take into consideration the style of comprehension and the content of the material according to the level of each student.